

Külpolitikai REFLEKTOR

Tovább bővült az amerikai—izraeli ellenlépések száma a közel-keleti kérdés békés megoldásával szemben. Az Egyesült Államok, az izraeli agresszió támogatása és fenntartása magyarázatul az „erőegyensúly”-ra hivatkozik, vagyis azért nyújt katonai támogatást a megszállónak, hogy az erősebb legyen a megszállottnál.

Közel-keleti kérdőjelek

A múlt héten az USA — saját tűzszüneti kezdeményezésének létrejötté időszakában! — a közvetett békétárgyalásokat felrúgó Izraelnek nyitott újabb 18 Phantom típusú repülőgépet szállítást ígért még ebben az évben. Ismét az „erőegyensúlyra” hivatkozva.

Nem tették közzé a Rogers-féle tűzszünet részletes feltételeit, de ennek ismerete nélkül is enyhén szólva furcsa paradoxon az, hogy Izrael már 13 „panaszt” tett az EAK-ra, mert az — ismeretes állítás — szerinte megsérti a tűzszünetet. A saját országának belterületén felállított légvédelmi rakétákkal?

A védelmi szó kiemelendő! A Phantomok viszont szuperszonikus támadó harci repülőgépek! A Phantom-akció nem sérti meg a tűzszüneti megállapodást? Vagy ilyen az Egyesült Államok „erőegyensúlya”: Izrael erős, az arab országok gyengék legyenek? Ebből lenne békés megegyezés?

Csupa kérdőjel a közel-keleti válság az izraeli—amerikai magatartás miatt. Bonyolítják és nehezítik a helyzetet a súlyos ammani incidensek, a palesztinai gerillaalakulatok és a jordániai kormánycsapatok között, bár a hét végére született újabb megállapodás után viszonylag nyugalom jött létre. Az EAK és Jordánia gesztusa — számos arab ország és a palesztinai ellenállók véleményével szemben —, hogy hajlandók elfogadni az amerikai javaslatot, részt vesznek a Jarring-misszióban még most is: ez olyan politikai karakánság, amely az egész világ előtt szégyenbe hozza a taktikázó USA-t és a zsaroló kegyléjt.

Elítélést kiváltó akció

A közel-keleti helyzethez tartoznak az egy héttel ezelőtti géprablások: az efajta cselekedet viszont nem válik díszére egy jogaiért küzdő mozgalomnak, szervezetnek. Teljesen nyilvánvaló, hogy a nemzetközi polgári légiközlekedés biztonságának veszélyeztetése nem bátorít senkit arra, hogy pártfogolja a palesztinaiak küzdelmét. Ellenkezőleg helytelenítést és elítélést vált ki mindenkiből.

Az EAK, Szíria, Libanon is elítélte a géprablást. Bagdad hivatalos nyilatkozatban szólította fel a palesztinai ellenállási szervezeteket, hogy engedjék szabadon a három elrabolt gép utasait: pedig Irak támogatta mindaddig leghevesebben az arab országok közül a palesztinai ellenállási szervezetek akcióit.

Hozzá kell azonban tenni a teljesség kedvéért, hogy például egy Londonból Tel Avívba leszálló gépből „kiemelték” két tranzitust, akik algéri kormánytisztviselők és hónapok óta börtönben tartják őket. Érdekes módon e cselekedet ellen nem emeltek szót Izrael támogatói, pedig U Thant ENSZ-főtitkár is kérte szabadonbocsátásukat...

A chilei baloldal erősödik

Tőlünk távoli földrészen, Chilében a baloldali jelölt dr. Salvador Allende győzelmét a kereszténydemokrata párt is támogatja miként a távozó elnök, Frei: ez derült ki a múlt heti nyilatkozatokból. A chilei dolgozók többsége, diákok, az értelmiségiek szintén Allende elnöksége mellett szállnak síkra.

A baloldali jelölt győzelme és növekvő esélye — október 24-én döntően véglegesen, ki lesz Chile elnöke —, nem tetszik az amerikai monopolista köröknek. Nyomásgyakorlással — sőt összeszűkítéssel — és a szélsőséges reakcióra támaszkodva próbálják védeni önző érdekeiket. Chilében azonban a népi erők összefogása Allende hatalomátvételét készíti elő.

Markovits Tibor

A lengyel—NSZK tárgyalások újabb szakasza

● Varsó (PAP)

A lengyel hírgyűnkés értesülései szerint a nyugat-német—lengyel tárgyalások következő szakaszára Bonnból, október elején kerül sor miniszterhelyettesi szinten.

A két kormány megállapodott abban is — közli a hírgyűnkés —, hogy november első napjaiban Varsóba utazik Walter Scheel

nyugatnémet külügyminiszter, hogy befejezze a tárgyalásokat Stefan Jedrychowski lengyel külügyminiszterrel.

Moersch, a bonni külügyminisztérium parlamenti államtitkára megalapozottnak tartja azt a reményt, hogy a szerződést Lengyelországgal még ebben az évben aláírják.

Összeesküvés Allende ellen

● Valparaiso (AFP)

Dr. Salvador Allende, a chilei elnökválasztások győztese szombaton egy Valparaisóban tartott gyűlésen elmondta, hogy ellene irányuló szervezett összeesküvés nyomára jutott. Az összeesküvők — mondotta —

az ő fizikai megsemmisítésére törek. Kijelentette, hogy ismeri és közjegyzőnél letétbe helyezte az összeesküvésben résztvevő személyek névsorát.

A népi egységfront országos bizottsága bejelentette, hogy hivatalos közleményt adnak ki az összeesküvésről.

Felrobbantották a repülőgépeket

A túsok biztonságban

● Amman (DPA, AP, Reuters)

A palesztinai gerillák a Zarka melletti sivatagi repülőterükön dinamittal felrobbantották a három elrabolt utasszállító repülőgépet: a Swissair, a TWA és a BOAC légitársaság gépeit.

A robbanás néhány órával azután következett be, hogy az utasokat útnak indították Amman felé. A fedélzeten maradt utolsó túsókat csupán néhány perccel a robbantás előtt helyezték biztonságba. Ezeknek a száma körülbelül 140, s a hírek szerint valamennyien férfiak, izraeli, vagy izraeli—amerikai kettős állampolgárságú személyek.

A jordániai fővárosban a Palesztinai Népi Felszabadítási Front szóvivője jelentette be az akciót. „Ez az első figyelmeztető lépésünk a három nyugati kormány számára, hogy teljesítsék követelésünket” — mondta. Kijelentette, hogy az utasok sorsa attól függően alakul, mi lesz a három kormány reakciója.

Szombaton a déli órákban egyébként megérkezett Ammanba az a minibuszkaraván, amely a sivatagi katonai repülőteréről a jordániai fővárosba hozta a gerillák

által szabadon bocsátott utasok első szállítmányát.

Az utasok, akiket az Intercontinental szállóban szállítottak el, elmondották, hogy a gerillák a körülményekhez képest jól bántak velük, még az izraeli állampolgárságú utasokkal szemben sem alkalmaztak semmiféle megkülönböztetést.

Az össze fogva tartott túszt — negyven kivételével — szabadon engedik — jelentette be szombaton egy ammani sajtóértekezleten a Palesztinai Népi Felszabadítási Front képviselője.

A szóban forgó negyven személy — köztük öt izraeli nőt —, akik „az izraeli hadsereg számára dolgoztak”, a PNFF hadifogolynak tekint.

A 40 tús további sorsát illetően a szóvivő hangzott, hogy az illetőket „éppolyan elbánásban részesítik, mint az Izraelben, Svájcban, Nyugat-Németországban és Nagy-Britanniában fogva tartott palesztinákat”.

● Nicosia (UPI, AFP)

A Swissair svájci légitársaság különrepülőgépén továbbutazott Ciprusról az utasoknak az a csoportja, akiket már korábban szabadon engedtek.

A szovjet űrállomás a Hold felé tart

● Moszkva (MTI)

Szombaton magyar idő szerint 14.26 órakor a Szovjetunióban felbocsátották a Luna—16 jelzésű automatikus űrállomást. Útjának célja a Hold és a Hold-körül térég tudományos vizsgálata.

A Luna—16 egy Föld körül keringő szputnyikról indult útnak a Hold felé és az előre kiszámított pályát megközelítő útvonalra ért.

A földi irányító- és mérőállomások állandó rádiókapcsolatot tartanak fenn az automatikus űrállomással.

Jelentős szerződés a Renault-művekkel

● Párizs (MTI)

A szombati francia lapok részletesen beszámolnak a szovjet—francia vegyesbizottság Párizsban tartott ötödik ülésének eredményeiről, s kiemelik, hogy a mostani ülésnek még jobban elmélyítette a tudományos, technikai, gazdasági és kereskedelmi téren évről évre szorosabbá váló együttműködést Franciaország és a Szovjetunió között.

Francia gazdasági körökben is elsősorban a Renault-művekkel kötött szerződés nagy távlati jelentőségét emelik ki. A szibériai Káma folyó partján létesítendő, a világ legnagyobb tehergépkocsi gyárának évi kapacitását 150 000 tehergépkocsira tervezik. A Renault-művekkel kötött 700 millió frankos szerződés keretében a tervek szerint körülbelül 350 millió frankot fordítanak az új üzem felépítésére és berendezésére a fennmaradó 350 millió frankot pedig megálló szovjet gépkocsigyárak modernizálására fordítanak. Gazdasági körökben hangsúlyozzák, hogy a Renault-művek e szerződéssel a Szov-

jetunió első számú külföldi partnerévé vált.

Kirillin a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese, a szovjet—francia állandó vegyesbizottság ülésén résztvevő szovjet küldöttség vezetője, szombaton Párizsból Moszkvába repült.

NDK-konzulátusok Indiában

● Berlin (TASZSZ)

Miután az NDK és India megállapodott, hogy főkonzulátusokat létesít Új-Delhiben, illetve Berlinben, a két ország között egyezmény született arról, hogy az NDK Bombayban, Calcuttában és Madrasban levő képviselői konzulátusokká alakítják át. Az NDK konzulátusai már meg is kezdték működésüket a három indiai nagyvárosban.

Egy nagyon fontos e heti esemény egyik pillanata: Todor Zsivkov (balról) a Bolgár KP Központi Bizottságának első titkára, a Minisztertanács elnöke meghívására pénteken Bulgáriába érkezett Nicolae Ceausescu, a Román KP főtitkára, az Allamtanács elnöke. Középen: Zsivkov és Ceausescu kezét szorítanak az üdvözlésre megjelent lakosok egy csoportjával Rusze városában. Szombaton Zsivkov és Ceausescu román területen, a Ruszeval szemben levő Giurgiuban folytatta megbeszélését.

A törvényesség helyzete megyénkben

Mint ismeretes, a legutóbbi ülésén a megyei pártbizottság — a megyei főügyész előterjesztése alapján — megvitatta a törvényesség helyzetét megyénkben. A főügyész előterjesztés érintette az általános törvényesség helyzetét, a panaszügyintézt, a polgári és büntető ítélezési gyakorlatot, de legérdekesebben a megye büntetői helyzetéről és az ezzel kapcsolatos feladatokról szólt. E cikk keretében csak arra nyílik lehetőség, hogy megmutassuk a bűnözés irányait és az ellenük folytatott harc legfőbb tennivalóit.

Csongrád megye a bűnözési statisztika szerint az ország többi megyéi között már évek óta az 5—6. helyen állt. Az 1965. évi adatokhoz viszonyítva 1967-ben 6,6%-os, 1968-ban 11%-kal nőtt, míg 1966-ban 1,3%-os, 1969-ben pedig 11,4%-kal csökkent a megyében ismertté vált bűntettek száma. Az elmúlt 4 év alatt csak 1968-ban emelkedett az országos átlag fölé.

Az összébűnözés 1966-tól országosan is folyamatosan csökkent, Csongrád megyében az elmúlt évi 11,4%-os csökkenés döntően az új szabálysértési törvényre vezethető vissza, amely a tulajdon elleni bűntetteknek a korábbi 200 Ft-ról 500 Ft-ra emelte az értékhatárt, s ezzel jelentős számú, korábban büntettként kezelt cselekmény szabálysértéssé vált.

Mezőny területén a városokban előforduló bűnözési arány magasabb, mint a járáásokban. Hazánkban 1969. évben 70 város volt. Szeged a bűnözési fertőzöttséget figyelembe véve 2078 bűntettel a 11. helyen áll. A 112 járás között pedig az 1006 bűntettel a szegedi járás a 18.

Az elkövetett bűntettek okait vizsgálva elsősorban a megye városias jellegét kell említeni. Öt városunk van. Ezenkívül széles tömegeket vonz az ország különböző részéből a megyébe a nagyarányú gazdasági fejlődés is. Nagy

résük ezeknek az embereknek elszakad a családtól, itt vállal munkát, ami számukra szabadabb életformát biztosít. Gyakran éppen ez a megalapja a különböző bűncselekmények elkövetésének. Nagy hatással van tehát a bűnelkövetésre a családi élet rendezetlensége. Megyénkben az ezer lakosra jutó válások száma 2,3, s ezzel országosan a 2. helyen állunk, a főváros mögött. A családi élet rendezetlenségével, a helytelen életvitellel van összefüggésben az a tény is, hogy megyénkben a 10 ezer lakosra jutó öngyilkosok száma 5,3, mellyel országosan is az első helyen állunk.

A bűnözés

szerkezeti összetételében a korábbi évekhez viszonyítva változás történt. Amíg évekkel ezelőtt az elkövetett bűncselekmények nagyobb része alkalmoszerű, kisebb jelentőségű volt, addig az utóbbi időben fokozatosan emelkedett a nagyobb jelentőségű, szertágazó, jelentős kárt okozó és több személy által elkövetett bűncselekmények száma. Például az elmúlt évben 42 olyan ügyben folyt nyomozás, melyekben a társadalmi tulajdonban szándékosan 100 ezer forintot meghaladó kárt okoztak. A gazdasági veszteségek száma 1968-hoz viszonyítva több mint kétszeresére emelkedett.

Az államigazgatás és igazságszolgáltatás elleni bűntettek aránya csökkent, emelkedett viszont a hivatalos személy elleni erőszakot elkövetők száma.

A közrend és közbiztonság elleni bűntettek száma — 10 ezer lakost figyelembe véve — 1968-ban 14,1, 1967-ben 16,4, 1966-ban 16,4, 1969-ben pedig 14,3 volt. E kategóriában igen magas — miután határmenti megye vagyunk — a tiltott határátlépést elkövető, illetve azt megkísérlő személyek száma, akik között csak elenyésző számban van-

nak Csongrád megyeiek. 1969-ben 177 személyt kellett felelősségre vonni ilyen bűntett elkövetéséért. Magas továbbá a járművet ittasan vezető és a garázdák száma. Tavaly 201 ittas vezető és 155 garázdát vontak felelősségre. Az erőszakos és garázda jellegű bűnözési fertőzöttség terén megyénk az országos átlag felett van. A megyén belül a városok között Makó áll az első helyen — az ország 70 városa közül 56 bűntettel a 17. A megye járásai közül a szegedi járás vezet 191 bűntettel, amellyel az ország 112 járása közül a 11. helyet foglalja el.

A népgazdaság elleni bűntettek aránya 1966-tól fokozatosan emelkedik. A fertőzöttséget illetően magasan az országos átlag (2,8) felett állunk a 10 ezer lakosra jutó 7,1 bűntettel. A 70 vidéki városban elkövetett népgazdaság elleni bűntettek 25,2 százaléka Szegedre esik. Ennek 75,7 százaléka a jugoszláv határforgalommal kapcsolatos deviza- és vámbűntett. Emelkedett a gazdasági veszteséget okozó bűntettek száma is. A két évvel ezelőtti 14-gyel szemben tavaly 29 ilyen bűntettet követtek el. Ezek az ügyek leginkább a kisipari termelőszövetkezetek, illetve a termelőszövetkezetek melléküzemági tevékenységével kapcsolatosan jelentkeztek, s a társadalmi tulajdonban történő károkozás mellett nagyarányú veszteségeket is követtek el.

A család-, ifjúság- és nemierkölc-elleni bűntetteket illetően is megyénk az országos átlag felett van. Az elmúlt évben 33 erőszakos nemi közlés, 15 szemérem elleni erőszak és 24 megrontás bűntette fordult elő. Üzletszerű kéjelgés miatt 8 nélv szemben indult eljárás. A nemi bűncselekmények elkövetői között sok volt az idős személy, gyakran maguk a nevelőapák követték el a bűntetteket, leánygyermekük sérelmére.

A személy elleni bűntettek száma évek óta nem csökkent. Sok ember veszté életét az ölési cselekmények és a közúti balesetek következtében. A 10 ezer bűntetőjogilag vétőképes lakoshoz viszonyítva 1966-ban 20,8, 1967-ben 25,3, 1968-ban 30,1 és 1969-ben 24,7 bűntett volt, ami az elmúlt évben 9 befelé és 13 emberölési kísérletnek felel meg. Jellegzetes elkövetési módja a szűrfegyverek és különböző ütőszerszámok használata. Többször előfordult